

Erametsanduse hea tava

Käesolevad põhimõtted on mõeldud üldiseks kasutamiseks erametsaomanikele selleks, et tagada erametsade jätkusuutlik ja heaperemehelik metsamajandus. Põhimõtted on sõnastatud grupi Virumaa metsaomanike poolt üldiselt lähtudes metsanduse põhimõttest ja traditsioonidest. Selles tekstis käsitletakse tulundusmetsade majandamist, kaitse- ja hoiu metsade majandamine toimub vastavalt iga metsa kaitse-eeskirjale. Üldarusaadavuse huvides on tekstis välditud erialaoskussõnade kasutamist.

Suurem osa erametsi on esimese põlvkonna metsad, mis on tekkinud suuremas osas looduslikult viimase 65 aasta jooksul. Seetõttu on erametsad väga loodusliku ilmega ja väga mitmekesised. Erametsade majandamise eesmärk on eeskätt tulu saamine. Tähtis erametsa majandamise eesmärk on ka omaniku majapidamise varustamine puiduga ja kodumaise puidu tarbimise vajaduse rahuldamine. Puidu saamiseks metsade majandamine on võimalik säilitades erametsa loodusväärtusi. Väga tähtis on, et tulevastele põlvetele jääks väärtuslikum mets kasutamiseks, kui meil see hetkel on. Erametsa heaperemehelik majandamine peaks olema maakeskne, s.t. et “maa on korras” ning metsamaa on pidevalt kaetud metsaga.

- Metsa raiemaht üldiselt ei tohi ületada juurdekasvu mahtu. Erandjuhtumitel võib perioodi raiemaht olla suurem sama perioodi juurdekasvust, näiteks metsa halva seisukorra või liiga suure küpse metsa osakaaluga.
- Metsa täielik puutumatus hoidmine ei ole säästlik, kuna metsa loodusliku suremisega kaotavad oma väärtuse juba tehtud metsa kasvatamiseks tehtud kulutused ning aastatega akumulunud looduslik juurdekasv.
- Tänapäeva tingimustes on metsa majandamine tulukas.
- Metsaomanikul on kursis metsanduse teooria ja praktikaga ning täiendab ennast sel alal.
- Iga-aastased raiemahud on pigem väiksemad ja seetõttu raiet tehakse tihemini. Sellisel juhul on koormus metsamuldadele ja teedele väiksem. Samuti on nii võimalik optimeerida metsaomaniku maksukoormust.
- Reeglina läheb esmajärjekorras raele kehvema seisukorraga ja/või väheväärtuslikuma metsaga eraldised.
- Metsa raie planeerimine toimub lähtudes ka metsanduse tulukusest. Kavandades järgmist metsapõlve tulukuse järgi on puuliikide eelistuse järjekord: kuusk, mänd, kask, must lepp, haab, valge lepp.
- Osa metsa võiks jääda puutumatuks, kus toimivad ainult looduslikud protsessid.
- Mets on elupaigaks lindudele ja loomadele, kelle tundmaõppimine ja elupaikade hoidmine on iga metsaomaniku kohustus.
- Lageraiete pindalad on üldjuhul väiksemad. Kitsad lageraielangid laiussega kuni poolteist metsa kõrgust uuenevad looduslikult palju edukamalt võrreldes suurte pindadega. Tormikahjustuste risk on niimoodi palju väiksem.
- Lageraiet tehes säilitatakse seemnepuud, mis on tuulekindlad ja mis on sobivad jääma järgmisesse metsapõlve. Säilikpuudeks sobivad männi, kase ja

kõvalehtpuude kõrval ka heas tervislikus seisukorras vanad karjamaakuused ja haavad, mis oma laia võraga on metsa iluks.

- Lageraiet tehes tuleks säilitada ka metsaservapuud, mis tihtipeale on kehva kvaliteediga.
- Raiet tehes tuleb säilitada väärtuslik järelkasv, mis on järgmise metsapõlve osa.
- Raiet tehes tuleks raiealadele jätta metsakuivi ja lamapuid, mis on elupaigaks paljudele metsaelanikele.
- Lageraiealad tuleb uuendada vähemalt samaväärtusliku puuliigiga.
- Lageraie alad tuleb uuendada võimalusel väärtusliku puuliigiga, võimalikult rutem, et vähendada kultuuride hooldamise mahtu. Okaspuutaimede putukakahjustuste oht on välditav. Raie tuleb teha arvestusega, et on soodsad asjaolud väärtusliku loodusliku uuenduse tekkimiseks.
- Kemikaalide kasutamine metsanduses peaks olema minimaalne.
- Metsakultuure rajades tuleb eelistada suurema õnnestumise tõenäosusega rajamisviise: tuleb kasutada suuremaid kvaliteetseid taimi piisavas koguses (vähemalt 2000 tk./ha) ja võimalusel valmistada ette maapind.
- Metsa uuendamisel on eelistatud segapuistud, mis on palju väiksema riskiga kahjustustele.
- Osalist raiet tehes (harvendusraie või aegjätkne raie) ei tohi täiust liiga alla viia, kuna sel juhul tekib tormikahjustuse oht. Metsa tormikindlus on suurem, kui jäetakse metsaservad (või eralduste servad) raiest puutumata ning metsas ei ole häile.
- Kavatatavatest raietest on soovitatav teatada ka vahetutele piirinaabritele.